

Svar på skriftligt spörsmål SSS 462/2025 rd

Svar på skriftligt spörsmål om Finlands ekonomiska tillväxt, utrikesministeriets beskickningsnätverk samt strategin, prioriteringarna, effekterna och verkställandet av reformen av Team Finland-nätverket

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 462/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Ville Skinnari /sd m.fl.:

Varför grundar sig den geografiska inriktningen av Team Finland-verksamheten inte konsekvent på marknader där det finns verklig efterfrågan på finländska lösningar, snabb ekonomisk tillväxt och investeringspotential,

på vilka grunder har de prioriterade områdena och målmarknaderna för Team Finland-reformen valts, och hur har marknadsefterfrågan och de finländska företagens relativa konkurrenskraft på marknaden i fråga beaktats i beslutsfattandet? På vilket sätt gagnar till exempel stängningen av Finlands ambassad i Pakistan de långsiktiga målen för Finlands utrikespolitiska och handelsekonomiska relationer? Varför riktas resurserna inte konsekvent till de marknader och områden där det finns förutsättningar för utrikespolitisk påverkan, verklig efterfrågan på finländska lösningar och en hållbar exporttillväxt,

varför har beredningen och genomförandet av Team Finland-reformen pågått i flera år,

varför har Invest in-funktionerna fortsättningsvis separerats från utrikesministeriet i Team Finland-verksamheten och på vilka effektivitetsbedömningar grundar sig denna lösning,

har alla Team Finland-aktörer gemensamma, mätbara strategiska mål och vem ansvarar för en resultatinriktad styrning av helheten? Hur stöder till exempel Finnveras strategi och risktagningsförmåga de finländska företagens möjligheter att delta i stora industriella exportprojekt på utvecklingsmarknaden? Samtidigt betonas lokomotivföretagens roll och betydelse för utrikesministeriets beskickningsnätverk,

hur stor del av Team Finland-aktörernas arbetstid och resurser går åt till inbördes samordning i Finland jämfört med egentligt marknads- och kundarbete på målmarknaden, varför deltar de finländska städerna och regionala tillväxtklustren inte systematiskt i Team Finland-verksamheten för att främja investeringar och företagsekosystem,

anser regeringen att Finland har råd att fortsätta näringspolitiken på flera separata spår eller förutsätter det ekonomiska läget att verksamheten samlas under en tydlig strategisk ledning,

hur bygger Team Finland-aktörerna upp helhetsutbudet och de finländska lösningarna på olika målmarknader genom att tillvarata de finländska företagens omfattande kompetens på olika håll i Finland? Som exempel kan nämnas Finlands modell för övergripande säkerhet, som trots den stora internationella efterfrågan hotar att förbli en nationell diskussion om kommersiell potential utan företagens faktiska medverkan. Vilket ministerium ansvarar för beredningen av denna helhet och

hur har målen och resurserna för att främja turismen byggts upp i Team Finland-reformen och hur stöder de det regionala arbetet och städernas arbete för att främja turismen i den internationella marknadsföringen och i utrikesministeriets beskickningsnätverk?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I enlighet med regeringsprogrammet ses Team Finland-nätverkets verksamhet och ledning över i samarbete med näringslivet för att stödja Finlands strategiska intressen. Bakgrunden till detta är det allt starkare sambandet mellan handel och geopolitik samt strävan efter en effektiv användning av resurserna så att de finländska företagens internationalisering kan stödjas på bästa möjliga sätt med offentliga medel. I reformen stärks utrikesministeriets styrande roll inom statens verksamhet för att främja export och internationalisering.

Centrala teman i genomförandet av reformen är utnämningen av en ny Team Finland-ledningsgrupp (16.5.2025) och inledandet av dess arbete, beredningen av Team Finland-strategin (färdigställd 1.9.2025) och verkställandet av den, arbetet med att utveckla de företagstjänster som utrikesförvaltningen tillhandahåller samt integreringen av Business Finlands utrikesfunktioner i utrikesförvaltningens organisation 1.1.2026. Reformen har framskridit konsekvent utifrån skrivningen i regeringsprogrammet genom studier av referensländerna, tjänstemannautredningar och en utomstående utredningspersons arbete. En omsorgsfull beredning har säkerställt de bästa möjligheterna att bereda reformen och integrationen av utlandsnätverket genom att modernisera och utveckla verksamheten samt genom att gallra bort överlappande offentlig förvaltning. Genom successiva framsteg har man strävat efter att trygga en omsorgsfull beredning och säkerställa att tjänsterna fortsätter utan avbrott för de finländska företagen.

Servicesystemet har gjorts tydligare på så sätt att arbets- och näringsministeriet ansvarar för inrikesfunktionerna för främjandet av export och internationalisering, medan utrikesministeriet ansvarar för utrikesfunktionerna. Team Finland-ledningsgruppen sammanför inrikes- och utrikesfunktionerna för främjande av export och internationalisering. Arbetet stöds av ett nära samarbete med sektorministerierna och näringslivsorganisationerna för att främja företagens export och internationalisering. I Team Finland-servicekedjans gemensamma arbete har man säkerställt att utbudet av internationaliseringstjänster som överförs från Business Finland till utrikesministeriet är

obrutet för företagen och att tillväxtvägen från innovationer till internationalisering är smidig. Kärnan i utvecklingen av internationaliseringstjänsterna som helhet är fortfarande Team Finland-servicekedjans smidiga arbete, som nätverkets aktörer och intressentgrupper tillsammans har förbundit sig till att vidareutveckla.

Team Finland-nätverkets främsta uppgift är att påskynda företagens export och internationella tillväxt. Att locka utländska investeringar och investerare till Finland, vilket är en av arbets- och näringsministeriets uppgifter och styrs av ministeriet, är också en del av Team Finlands arbete. Som en del av detta förutsätts Team Finland-teamen i de prioriterade målländerna såväl bygga upp marknadsmöjligheter för finländska företag som locka investeringar till Finland. En av verksamhetens prioriteringar är att främja investeringar i stödet till arbets- och näringsministeriets grundläggande uppgift, det vill säga hållbar ekonomisk tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft. Arbetet utförs i samarbete med utrikesministeriet, övriga Team Finland-aktörer, övriga ministerier och regionala aktörer. Invest in Finland-enhetens anställda som arbetar i utlandsnätverket är underställda beskikningschefen som är Team Finlands landsdirektör.

Finlands mål är att locka investeringar med högt värde som inkluderar en stark FoU-komponent. Därför är främjandet av investeringar på ett naturligt sätt kopplat till Business Finlands innovationsverksamhet inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. I verksamheten betonas ett ekosystembaserat förhållningssätt: genom att analysera branscher som är strategiskt viktiga för Finland och deras ekosystem kan man identifiera vilka företag som saknas och rikta åtgärderna proaktivt. Det förnyade Business Finland möjliggör ett proaktivt och riktat investeringsarbete som grundar sig på styrkorna i dessa ekosystem. Detta arbete utförs i nära samarbete med de branschorganisationer och företag som deltar i innovationsverksamheten.

Regeringen såg inte underhållet av två parallella organisationer för främjande av export och internationalisering – Business Finlands och utrikesministeriets utlandsnätverk – som en effektiv lösning utomlands. Integrationen av utlandsnätverken möjliggör enhetliga strategiska exportfrämjande mål och bättre satsningar än tidigare på det egentliga marknads- och kundarbetet. I fortsättningen kan finländska företag erbjudas tydligare och mer övergripande tjänster för främjande av export och internationalisering på den internationella marknaden enligt principen om ett enda serviceställe. Detta effektiviserar styrningen och minskar behovet av samordningsuppgifter. Med Team Finlands nya ledningsgruppsstruktur strävar man också efter att effektivisera den inhemska samordningen i nätverkssamarbetet. Utrikesförvaltningens resurser för exportfrämjande betonar i hög grad arbetet med företagstjänster på målmarknaden.

Den nya Team Finland-strategin som godkändes i september 2025 styr Team Finland-nätverkets arbete fram till slutet av regeringsperioden. I strategin fastställs de strategiska valen av länder och branscher samt aktörernas målindikatorer för 2025–2027.

Den geografiska inriktningen av Team Finland-verksamheten grundar sig på kriterier som definieras i redogörelsen för internationella ekonomiska relationer och utvecklingssamarbete: 1) bilaterala relationer, 2) marknadens framtida tillväxtförväntningar och den kommersiella samarbetspotentialen inom Finlands starka områden 3) handelsutbyte inklusive investeringar 4) behov av statliga exportfrämjande åtgärder 5) försörjningsberedskapsaspekter 6) vid inträde på marknaden i utvecklingsländerna betoning på bland annat de möjligheter som Global Gateway-strategin, internationella institut för utvecklingsfinansiering och betydande investeringsprojekt erbjuder. Huvudkriteriet var uttryckligen marknadens framtida tillväxtförväntningar och den kommersiella samarbetspotentialen inom Finlands starka områden. Alla Team Finland-aktörer, inklusive representanter för näringslivet, deltog aktivt i beredningen av valet av prioriterade länder. Trots definitionen av den prioriterade marknaden är det viktigt att vara medveten om att främjandet av export och internationalisering även i fortsättningen görs inom hela utrikesrepresentationen. Strategin möjliggör flexibelt arbete för att främja export och investeringar och marknadsmöjligheterna följs upp i realtid i utlandsnätverket.

Strategiperiodens huvudmål är att för Team Finland-kunderna uppnå en exporttillväxt som är tio procentenheter högre än den allmänna exporttillväxten. Strategin genomförs med konkreta åtgärder för att uppnå huvudmålet, det vill säga en ökning av exporten. I verkställighetsplanen indelas huvudmålet i fyra delmål: 1) effektivitet genom strategiska val, 2) rätt tjänster för kunden i rätt tid, 3) resultatrik verksamhet genom utveckling av samarbetet och arbetsfördelningen samt 4) målinriktad kunskapsbaserad ledning och aktiv kommunikation. Genomförandet av strategin följs upp genom en separat verkställighetsplan. De strategiska målen följs upp av Team Finland-ledningsgruppen, som årligen rapporterar till näringsministern och utrikeshandels- och utvecklingsministern.

För att tillgodose efterfrågan på målmarknaden är aktuell information om vad Finland erbjuder väsentlig. I och med verkställandet av Team Finland-strategin inleds i början av 2026 Team Finlands-branschgruppernas arbete inom de branscher som utsetts i strategin. Dessa är Finlands starka exportbranscher och tillväxtbranscher som skapar ekonomisk tillväxt, inklusive den övergripande säkerhet och resiliens som nämns i frågan. Branschgrupperna väljer de prioriterade branscherna inom sitt prioriterade område och sammanställer Finlands helhetsutbud av dessa samt bearbetar utbudet till specifika lösningar för målmarknaden. Team Finland-ledningsgruppen ansvarar för beredningen av helheten. Städerna och de regionala tillväxtklustren i Finland spelar en viktig roll som regional tillhandahållare av företagstjänster och därmed även som centrala Team Finland-partner i Team Finland-servicekedjan. Redan nu deltar städerna och tillväxtklustren i det regionala Team Finland-nätverkssamarbetet. Som en del av utvecklingen av nya livskraftscenarierna och deras tillväxttjänster och nätverkssamarbete byggs för närvarande upp allt mer systematiska och målinriktade samarbetsmodeller med städerna och regionernas näringslivsaktörer för att producera företagstjänster till fördel för företag som söker tillväxt och internationalisering. Även utvecklingen av det regionala samarbetet för att främja investeringar (investeringsteam) och uppföljningsarbetet för investeringsprojekt ingår i helheten.

Totalreformen av lagstiftningen om Finnvera – lagen om statens specialfinansieringsverksamhet och om ordnande av den samt lagändringar som har samband med den – träder i kraft 1.1.2026. Reformen stärker konkurrenskraften för Finlands exportfinansiering och ökar Finnveras risktagningsförmåga genom att möjliggöra flexibla och snabbare reaktioner på företagens finansieringsbehov, till exempel genom snabba produktlanseringar när finansieringen på marknadsvillkor inte är tillräcklig. Finnveras nuvarande strategi och riktlinjerna för risktagning stöder finländska företags deltagande i stora industriella exportprojekt även på utvecklingsmarknaden.

På den valda målmarknaden för främjandet av den finländska turismen gjordes inga betydande ändringar inom ramen för Team Finland-reformen, eftersom den nuvarande modellen har konstaterats vara bra och effektiv. Business Finlands Visit Finland samarbetar intensivt med regionala utvecklings- och marknadsföringsorganisationer för turism både i Finland och på utvalda målmarknader. Samarbetet omfattar styrning av internationaliseringen inom branschen genom att producera analyserad information som stöd för beslutsfattandet samt genom att bygga upp gemensamma verktyg som betjänar hela branschen. De finländska företagen inom turistbranschen och turistområdena får dessutom synlighet och höjd profil i Visit Finlands marknadsföringskanaler, som når miljontals besökare. På målmarknaden är Visit Finlands arbete inriktat på samarbete med utländska researrangörer för att Finlands turistutbud ska vara närvarande på ett heltäckande sätt i de viktigaste marknadsspecifika distributionskanalerna. Dessutom utnyttjas utrikesministeriets beskickningsnätverk i samband med försäljnings- och nätverksevenemang som ordnas på målmarknaden. Visit Finland-enhetens anställda som arbetar i utlandsnätverket är underställda beskickningschefen som är Team Finlands landsdirektör. Arbetet med Finlandsbilden har varit och förblir en väsentlig del av det exportfrämjande arbetet i Finlands utlandsnätverk. Hösten 2025 uppdaterade Visit Finland sin nya verksamhetsplan fram till 2030. Planen grundar sig starkt på strategiska val som gjorts tillsammans med näringslivet – såsom städerna och turistområdena. I Finland planeras och utvecklas verksamheten bland annat tillsammans med Partnership Club, som består av regionala organisationer.

Utrikesministeriet ser regelbundet över hur det finländska beskickningsnätverket tillgodoser aktuella och framtida behov. Ministeriet har under det senaste året inlett en strategisk översyn av beskickningsnätverket med tanke på bland annat Finlands utrikes- och säkerhetspolitiska intressen och behoven inom Team Finlands exportfrämjande verksamhet. Översynen resulterar i förslag om de beskickningar som ska öppnas och som ska stängas. Syftet är att fokusera resurserna och insatserna främst på länder som är strategiskt viktiga för Finland. Ändringarna bidrar till att bygga upp ett starkare och mer konkurrenskraftigt Finland och ger en möjlighet att sköta vårt lands yttre förbindelser i enlighet med våra prioriteringar. Bakgrunden till översynen av beskickningsnätverket är också de sparkrav som riktats till utrikesministeriet. Det är inte möjligt att upprätthålla det nuvarande utlandsnätverket eller inrätta nya beskickningar utan att stänga beskickningar på annat håll.

I första fasen av den strategiska översynen stärkte utrikesministeriet Finlands närvaro i Förenta staterna och inrättade ett generalkonsulat i Houston. I nästa fas ska ministeriet öppna kommersiella verksamhetsställen i länder där det tidigare funnits Business Finlands kontor. Samtidigt har utrikesministeriet inlett förberedelserna för att stänga Finlands ambassader i Islamabad, Kabul och Yangon. Målet är att beskickningarna stängs under 2026. Både sparåtgärderna och förhållandena i omvärlden talar för att dessa beskickningar ska stängas.

Helsingfors 19.1.2026

Utrikeshandels- och utvecklingsminister Ville Tavio